

Meldcode 'Huiselijk geweld en kindermishandeling'

Inleiding

De optometrist is een professional in de zorg. Net als bij andere beroepen bestaat de kans dat de optometrist te maken krijgt met huiselijk geweld en kindermishandeling. Vaak is de vraag hoe daar mee om te gaan in het kader van de geheimhoudingsplicht. Hiervoor bestaan meldcodes. Het gebruik daarvan heeft effect en daarom is sinds begin 2012 de Wet Meldcode van kracht. Die wet regelt dat o.a. professionals in de gezondheidszorg verplicht zijn met een meldcode te werken als zij een signaal krijgen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Wat is een meldcode?

De meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is een overzichtelijk vijfstappenplan, waarin staat wat u als optometrist het beste kunt doen als u vermoedens hebt van huiselijk geweld of kindermishandeling. De meldcode leidt u stap voor stap door het proces. Vanaf het moment dat u iets vermoedt tot aan het moment dat u eventueel een beslissing neemt over het doen van een melding.

- Stap 1: in kaart brengen van signalen.
- Stap 2: overleggen met een collega en eventueel raadplegen van het advies- en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.
- Stap 3: gesprek met de cliënt.
Is de cliënt nog geen 12 jaar oud, dan voert de optometrist het gesprek met de ouder(s) van de cliënt. Is de cliënt tussen de 12 en 16 jaar, dan wordt het gesprek gevoerd met de cliënt en/of met de ouder.
Indien het vermoeden door het gesprek wordt weggenomen, dan zijn de volgende stappen van het stappenplan niet nodig. Worden de zorgen over de signalen door het gesprek niet weggenomen, dan worden ook de volgende stappen (4 en 5) gezet.
Heeft een optometrist behoefte aan ondersteuning bij deze stap, dan kan hij ook daarover advies vragen aan een collega of aan een aandachtsfunctionaris binnen de eigen organisatie of praktijk en/of aan het Advies-en Meldpunt Kindermishandeling of het Steunpunt Huiselijk Geweld.
- Stap 4: wegen van het geweld of de kindermishandeling.
Deze stap vraagt van de optometrist dat hij het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling inschat, evenals de aard en de ernst van dit geweld.
- Stap 5: beslissen: hulp organiseren of melden.
Meent de optometrist dat hij met zijn organisatie of praktijk de cliënt voldoende kan beschermen tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling, dan biedt of organiseert hij de hulp die daarvoor nodig is. Indien dit niet het geval is, dan doet hij een melding bij het Advies-en Meldpunt Kindermishandeling zodat de signalen nader kunnen worden onderzocht en acties in gang kunnen worden gezet die de cliënt en zijn gezinsleden voldoende beschermen.
Als hoofdregel geldt dat de optometrist, voordat hij een melding doet, contact zoekt met de cliënt over de melding. Hij legt hem uit dat hij een melding wil doen, wat een melding voor de cliënt betekent en wat het doel van de melding is.
Een melder kan echter ten opzichte van het gezin anoniem blijven als de melding:
 1. een bedreiging vormt of kan vormen voor de jeugdige, voor andere jeugdigen of voor de beroepskracht of zijn medewerkers; of
 2. de vertrouwensrelatie zou kunnen verstoren tussen de beroepskracht en de cliënt of zijn gezin.

[Hier](http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/hulp-bieden/meldcode) (<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/hulp-bieden/meldcode>) kunt u de uitgebreide Meldcode ‘Huiselijk geweld en kindermishandeling’ lezen. Deze kunt u eventueel aanpassen voor toepassing in uw eigen praktijk.

Meldcode is geen meldplicht

Een verplichte meldcode is iets anders dan een meldplicht. Bij een meldplicht moet de optometrist zijn vermoeden van geweld melden bij andere instanties, bijvoorbeeld bij een Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of Steunpunten Huiselijk Geweld. Die verplichting bestaat niet bij een meldcode. Door te werken met een meldcode blijft de beslissing om vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling wel of niet te melden, berusten bij de optometrist. Het stappenplan van de meldcode biedt bij die afweging houvast.

Beroepsgeheim

Voor de beroepen die zijn geregeld in de Wet BIG, waaronder de optometrist, geldt dat zij een zwijgplicht of beroepsgeheim kennen. De optometrist mag dus geen informatie over cliënten of patiënten aan derden verstrekken, tenzij de cliënt/patiënt hiervoor toestemming heeft gegeven. In het geval van een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling kan dit tot een paradox leiden. De situatie kan zich voordoen dat een cliënt of patiënt dringend hulp nodig heeft, maar juist niet geholpen wordt omdat de optometrist meent dat hij vanwege zijn beroepsgeheim niet in mag grijpen. Bij het verstrekken van gegevens van een cliënt/patiënt aan een ander, dus ook bij het doen van een melding aan het Advies-en Meldpunt Kindermishandeling of aan het Steunpunt Huiselijk Geweld, geldt als hoofdregel dat de optometrist zich inspant om toestemming voor zijn melding te krijgen. Bij toestemming wordt de melding gedaan. Blijft die toestemming uit, dan houdt het niet op, maar maakt de optometrist een nieuwe afweging, zie daarover de Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.

Meer informatie

Uitgebreide informatie over de meldcode kunt u vinden op www.meldcode.nl.

Steunpunt Huiselijk Geweld: 0900 - 126 26 26

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling: 0900 - 123 123 0